

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

HANKEKUVAUKSEN PÄIVITYS JAKSOLLE 1.1.2010-31.12.2010

1

Yhdistys ja hanke

YHDESSÄ-yhdistys/TOGETHER association ry. on vuonna 1998 perustettu maahanmuuttajien ja suomalaisten yhteinen yhdistys, jonka päätavoitteita ovat moniarvoisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen, kotoutumisen tukeminen ja maahanmuuttajien työllistymisedellytysten parantaminen sekä maahanmuuttajien oman toiminnan mahdollistaminen. YHDESSÄ-yhdistys tarjoaa toimintatiloja lukuisille maahanmuuttajayhteisöille, jotta nämä voisivat järjestää mm. omakielistä, omaa kulttuuria ylläpitävää toimintaa. Toiminta keskittyy Lausteelle yhdistyksen ylläpitämään perhekeskus Veraan.

YHDESSÄ-yhdistyksen toimintavuosien aikana on havaittu, että maahanmuuttajat tarvitsevat jatkuvaa tukea työllistymisvalmiuksiensa parantamiseen. Yhdistyksen toiminnassa vahvasti mukana olevat maahanmuuttajayhteisöt ovat erityisesti painottaneet helposti lähestyttävän, maahanmuuttajaa lähellä olevan palvelun merkitystä. Viranomaisten tarjoama tuki (työvoiman palvelukeskus, sosiaalitoimi ja työ- ja elinkeinotoimistot) ei siis yksin riitä, vaan tarvitaan kolmannen sektorin toimijoita, jotka ovat riittävän joustavia ja joista löytyy vertaisosaamista.

Dana-hankkeessa annetaan osallistujille ohjausta ja tuettua työelämävalmennusta niin, että he oppivat uusi asioita ja pääsevät niiden avulla konkreettisesti eteenpäin omalla työllistymispolullaan. He saavat ohjausta ja neuvontaa aktiivisesti koko osallistumisen ajan. Suunnitelmallisuuden ja suunnitelmien toteuttamisen varmistaminen ovat hankkeen tärkeimmät tavoitteet. Samalla hankkeessa ollaan mukana kehittämässä alueen välityömarkkinoiden toimintaa ja luodaan hankkeen toteuttamiseen tarvittavaa työnantajaverkostoa. Tavoitteena on tuottaa yhdistysolosuhteisiin soveltuva ohjauksen malli, joka jää toteuttajataholla ja on sovellettavissa myös muihin vastaaviin ympäristöihin. Vuoden 2008 aikana luotiin itse ohjelma ja sen malli, 2009 aikana sitä on kehitetty ja panostettu enemmän avoimeen ohjaukseen ja vuonna 2010 toiminnan lisäksi etsitään realistiset tavat jatkaa toimintaa rahoituksen päättymisen jälkeen. Vuonna 2010 on myös tarkoitus osallistua aktiivisesti välityömarkkinoiden kehittämishanke Fyran toimintaan ja sitä kautta sekä jakaa tietoa omasta toiminnasta että ohjata tehostetusti asiakkaita muiden palveluntuottajien piiriin.

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Kohderyhmä

Rajaukset:

Hankkeen kohderyhmänä ovat pääosin Turussa asuvat pitkäaikaistyöttömät ja vaikeasti työllistyvät maahanmuuttajat. Kohderyhmästä suurin osa on naisia, koska harjoitteluohjelma on tarkoitettu heille. Heidän lisäksensä mukana on myös muita maahanmuuttajataustaisia työttömiä sekä joissakin tapauksissa myös kantaväestön edustajia.

Pitkäaikaistyöttömien ja vaikeasti työllistyvien osuus on asiakaskunnasta vähintään 75%. Miesten ja naisten suhdetta ei määritellä erikseen, mutta aikaisempien vuosien kokemusten perusteella naisten osuus tulee olemaan kokonaismäärästä noin 75%. Vuonna 2010 tarkoitus on kuitenkin pyrkiä saamaan lisää miehiä toiminnan piiriin, koska yleinen työmarkkinatilanne on heikentynyt edellisistä vuosista oleellisesti.

Koska kohderyhmä painottuu pitkäaikaistyöttömiin ja vaikeasti työllistyviin, asiakaskunnassa ei ole mukana monta kotoutumistuella olevaa henkilöä: kotoutumistuella olevat ovat harvoin pitkäaikaistyöttömiä tai vaikeasti työllistyviä. Heitä ei rajata kuitenkaan suunnitelmassa pois, koska sopivan tuen saaminen oikeaan aikaan voi viedä asiakkaan tilannetta hyvinkin paljon eteenpäin. Lisäksi kotoutujissa on jonkin verran myös varsinaiseen kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Kahden ensimmäisen vuoden aikana mukana on ollut noin 10 kotoutumistuen piiriin kuuluvaa henkilöä, eli heidän osuutensa ei käytännössä nouse kovin korkeaksi.

Kohderyhmää ei rajata asuinpaikan mukaan vain turkulaisille tai tietyillä Turun alueilla asuviin, koska yhdistyksen toiminnassa on mukana osallistujia myös muualta alueelta. Näin toimittaessa ei tarvitse käännättää asiakkaita pois keinotekoisien rajojen vuoksi. Myöskään asiakkaiden kansalaisuuden tai maahantulon syyn perusteella ei asiakasryhmää rajata. Käytäntö on kuitenkin vuosien varrella osoittanut, että suurin osa asiakkaista tulee Lausteelta ja Varissuolta sekä Haritun alueelta.

Hankkeen kohderyhmän ikärakenne keskittyy pääosin keski-ikäisiin työttömiin. Nuoret maahanmuuttajat pyritään ohjaamaan toisten palveluiden piiriin kuten myös lähellä eläkeikää olevat. Mukana voi kuitenkin olla yksittäisiä osallistujia myös näistä kohderyhmistä, jos katsotaan, että he selkeästi hyötyvät palvelusta tai eivät saa vastaavaa muualta. Lisäksi yksittäistapauksissa voidaan kokeilla palveluiden soveltuvuutta myös näihin kohderyhmiin. Vuodelle 2010 todennäköisesti myös tämän ryhmän suhteellinen osuus kasvaa, kun heikko taloustilanne vaikeuttaa avoimelle sektorille työllistymistä.

Määrittely:

Asiakkaat ovat työelämävalmiuksiltaan pääosin heikkoja tai keskitasoisia työttömiä. Heidän suomen kielen taitonsa vaihtelee yleensä heikosta hyvään. Täysin kielitaidottomia ei hankkeeseen ole perusteltua ottaa. Yksi

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

peruste varsinkin harjoitteluohjelmaan osallistuvilla on halu oppia lisää. Myös perusopetuksen puute koskee monia. Tämä tarkoittaa usein sitä, että he osaavat lukea ja kirjoittaa omaa äidinkieltään huonosti. Yhdistys on toteuttanut usean otteeseen erilaisia oman äidinkielen koulutuksia ja monet Danan asiakkaat ovat voineet käyttää näitä palveluita hyväkseen. Danan ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista panostaa oman äidinkielen opetukseen, vaan se jää yhdistyksen tehtäväksi ja toimenpiteen rooli asiakkaita tukeväksi, ei varsinaiseksi perustoiminnaksi.

Suurimmalla osalla osallistujista ei ole ammatillista koulutusta kotimaastaan tai Suomesta tai koulutus on vanhentunut tai muuten soveltumaton Suomen vaatimuksiin. Tämän vuoksi he eivät ole saaneet pysyvää jalansijaa suomalaisilla työmarkkinoilla, vaan ovat ajellehtineet yksittäisistä toimenpiteistä toiseen.

Monilla kohderyhmän työttömillä on terveydellisiä ongelmia. Tarkoitus on pyrkiä etukäteen seulomaan joukosta ne, joilla ongelmat eivät ole liian suuria ja näin estäisivät aktiivisen pyrkimisen kohti avoimia työmarkkinoita. Pienet ja vähäiset ongelmat eivät ole esteenä hankkeeseen osallistumiselle, jos asiakas itse kokee kykenevänsä toimimaan riittävän täysipainoisesti. Vaikka terveydentilan arviointi ei ole hankkeen ensisijainen tarkoitus, saadaan siitä arvokasta lisätietoa niiden osalta, jotka ovat hankkeen asiakkaina pidemmän ajan.

Hankkeen asiakkaiksi tulee myös jonkin verran hieman paremmat valmiudet omaavia henkilöitä. He toimivat pääosin ryhmissä avustajina tai apuohjaajina. Sama koskee myös valtaväestöön kuuluvia asiakkaita.

Tärkein osallistujia määrittävä tekijä on, että heillä pitää olla halu pyrkiä kohti työmarkkinoita tavalla tai toisella. Joillakin tavoitteena on suora työllistyminen, toisilla työhallinnon eri toimenpiteitä hyväksikäyttäen eteenpäin pääseminen. Palkkatuki, työelämävalmennus/työkokeilu sekä työvoimapolitiittinen koulutus ovat niitä jatkotoimenpiteitä, joihin osallistujia ohjataan ja autetaan suoran työllistymisen lisäksi. Tätä halukkuutta arvioidaan ennen hankkeeseen osallistumista sekä koko sen ajan että mahdollisuuksien mukaan myös jälkeen.

Vuosien 2008 ja 2009 aikana, jolloin hanke on ollut käynnissä, asiakaskunta on sopinut hyvin näihin rajoihin. Käytännössä asiakkaaksi on hakeutunut ja valikoitunut tavallisia heikoilla tai tyydyttävillä työmarkkinavalmiuksilla varustettuja naisia ja miehiä. He ovat olleet aiemmin paljon harjoittelussa yhdistys- ja kuntasektorilla ja osa myös palkkatukityössä. Todennäköisesti asiakaskunta tulee olemaan hyvin samankaltaista myös vuonna 2010.

Myös numeerisesti asiakasmäärät tulevat olemaan hyvin samankaltaiset kuin aikaisempina vuosina. Tavoitteena on, että harjoitteluohjelmaan (työharjoittelu, työelämävalmennus, työkokeilu) osallistuu 30 ja avoimeen ohjaukseen 44 asiakasta (mukana myös palkkatuetussa työssä olevat henkilöt).

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Hankkeen sisältö

Tarkoitus ja tavoitteet:

Hankkeen tarkoituksena on ohjata maahanmuuttajia ohjatusti ja kohdennetusti kohti avoimia työmarkkinoita tuetun työelämävalmennuksen ja avoimen ohjauksen avulla. Tämä toteutetaan niin, että he saavat hankkeen työntekijöiltä ja ulkopuolelta hankittavien palveluiden(hankkeelle sekä maksulliset että ilmaiset) kautta valmennusta ja harjoittelua erilaisissa työtehtävissä, suomen kielen opinnoissa ammattisanastoon painottuen, joissakin tapauksissa omassa äidinkielessään, atk:ssa, yhteiskunta- ja työmarkkinatiedossa sekä vaihtelevasti muissa tarpeellisissa asioissa. Henkilökohtaisen ohjauksen osuus on kuitenkin tärkein tekijä toiminnassa työtehtävien ohella.

Tavoitteena on, että kaikki osallistujat saavat seuraavan askeleen matkallaan kohti työtä. Tämä asia otetaan esille heti alussa, kun asiakkaan kanssa aloitetaan suunnittelu hänen osallistumisestaan hankkeeseen. Asiakkaan kanssa käydään läpi hänen omia ja yhdessä työhallinnon kanssa tehtyjä tavoitteita ja suunnitelmia. Yhdessä näistä tehdään jokaiselle oma tavoite, jota kohti kuljetaan. Tärkeänä lenkinä ketjussa on näiden tavoitteiden jatkuva tarkistaminen ja asiakkaan näkökulmien kuuntelu. Muutos toiveissa ja tavoitteissa on sallittua, vaihtoehdottomuus ei.

Yhdistyksellä on pitkä kokemus harjoittelutoiminnan ylläpitämisestä. Ero hankkeen toiminnassa verrattuna vanhaan on siinä, että hankkeessa luodaan uusi tapa käsitellä yhdistysharjoittelujaksoa. Toimenpide yhdistyksessä ei ole varsinainen kohde ja tavoite vaan väline eteenpäin pyrkimiselle. Tämä tuodaan rehellisesti esille asiakkaille ja heiltä odotetaan omaa panosta omien tavoitteidensa luomisessa, kuitenkin koko ajan tätä tukien. Vaikka työelämävalmennuksella on aina jatko-ohjauksellinen näkökulma, kohdistuu normaalin toimenpiteen sisältö kuitenkin lähes poikkeuksetta voimakkaasti itse harjoittelutoimintaan, ei sen jälkeiseen aikaan.

Talouden taantuma ja yhdistyksen rahoituksessa tapahtuneet muutokset ovat vuoden 2009 aikana pakottaneet Dana-hanketta miettimään toiminnan tavoitteita jonkin verran uudelleen. Edellä esitetty alkuperäinen toiminta on edelleen käytössä ja arvossaan, mutta kohderyhmä huomioon ottaen on tavoitteita ollut pakko hieman muuttaa. Vuotta 2010 ajatellen tärkeimmäksi realistiseksi toiminnan tavoitteeksi voi nostaa sen, että jokainen osallistuja saa hankkeeseen osallistumisesta jotakin positiivista itselleen omalla työllisyyspolullaan sekä osa pääsee oikeasti eteenpäin.

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Työmarkkinoiden avointen työpaikkojen määrän voimakas lasku ja kilpailukykyisten työnhakijoiden määrän voimakas nousu nostavat hankkeen asiakkaiden avoimelle sektorille pääsyn kynnystä edelleen. Tämä koskee myös kaikenlaisia työhallinnon keinoin toteutettavia toimenpiteitä. Käytännössä suurin osa asiakkaista on valmiuksiltaan sellaisia, että he eivät työllisty avoimelle sektorille tällä hetkellä.

Yhdistyksen toiminnan rahoituksen muutos on toinen merkittävä tekijä. Tällä hetkellä yhdistys ei järjestä toista, enemmän sosiaalisin perustein toimivaa harjoitteluryhmää. Tämä aiheuttaa painetta entistä heikotasoisemmille osallistujille, joiden kynnyksistä päästä kohti työelämää on entistä taas suurempi. Danan ei kannata jättää heitä kuitenkaan sivuun vaan ottaa tavoitteeksi varsinkin muut kolmannen sektorin ja välityömarkkinoiden toimijat.

Toiminnan tavoitteeksi voi ja on myös pakko nostaa entistä tehokkaampi asiakkaiden järkevä sijoittuminen omalla polullaan muihin välityömarkkinatyöpaikkoihin. Toisaalta myös tässä toiminnassa piilee suuri epävarmuustekijä, koska uusi laki palkkatuen käytöstä voi tukkia tätä reittiä tehokkaasti. Tämänkään vuoksi kolmas sektori ei voi olla toiminnan ainoa eikä edes tärkein yksittäinen kohde. Julkinen sektori tulee olemaan merkittävä askel monelle asiakkaalle, vaikka esim. Turun kaupungin lomautukset vaikuttavat monien mahdollisuuksiin, kuten myös kaupungin työllisyysmäärärahat sekä työhallinnon työllistämis- ja koulutusmäärärahat.

Toiminta:

Dana-hankkeen asiakastoiminta jakautuu kahteen eri osaan, harjoitteluohjelmaan ja avoimeen ohjaukseen. Harjoitteluohjelmaan osallistuvat valitaan yhdessä työhallinnon kanssa sovittujen periaatteiden mukaan projektipäätöstä noudattaen. He suorittavat harjoittelujakson, jonka jälkeen(tai jo sen aikana) heidät ohjataan muualle. Avoimessa ohjauksessa on mukana asiakkaita, jotka eivät voi tai halua osallistua harjoitteluohjelmaan, mutta haluavat ja tarvitsevat ohjausta työmarkkinoille. Avoimeen ohjaukseen osallistuneiksi merkitään myös sellaiset asiakkaat, jotka ovat hankkeessa mukana palkkatuella tai harjoittelusuhteessa toteuttamassa itse hanketta. Palkkatuella olevat asiakkaiden lukumäärä tulee olemaan vuonna 2010 5-7 riippuen uudesta palkkatukilaista. Työaika heillä on 4h/pv ja palkka noin 780€/kk.

Harjoitteluohjelma:

Harjoitteluohjelma muodostaa toiminnan varsinaisen rungon. Se on tarkoitettu hankkeen kohderyhmään kuuluville maahanmuuttajanaisille. Yksi harjoitteluohjelma kestää aina kerrallaan noin 2 kuukautta ja sen jälkeen osallistujat ohjataan muualle. Tarvittaessa asiakas voi osallistua kahteen peräkkäiseen ryhmään, jos siihen katsotaan olevan erityistä tarvetta.

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

6

Osallistujat haastatellaan ennen aloittamista, useimmat kahteen tai kolmeen kertaan. Heille selvitetään toiminnan tarkoitus ja tavoitteet ja odotetaan kannanottoa omaan tilanteeseensa sekä tulevaisuuden tavoitteisiin lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Tarkoituksena on luoda suunnitelma tukemaan hakijan tavoitteita sekä muiden tahojen kanssa tehtyjä suunnitelmia. Toiminnassa panostetaan ohjauksen näkökulmasta paljon myös koko jakson ajalle, ei vain alku- tai loppuvaiheeseen.

Harjoitteluohjelmassa osallistujat suorittavat siivous-, keittiö- ja ompelutyötä tilanteen mukaan. Samalla he opiskelevat hygieniapassin suorittamiseen liittyviä tietoja ja taitoja sekä osallistuvat itse kokeeseen. Vuosien 2008 ja 2009 aikana suuri osa ohjelmaan osallistujista on saanut suoritettua luvan. Jo tämän luvan suorittaminen avaa asiakkaille uusia jatkomahdollisuuksia. Osallistujat opiskelevat myös suomen kieltä hygieni- ja ammattisanastoon liittyen. Atk-opetuksessa tavoitteet ovat jokaisella erilaiset, koska osallistujien perusvalmiudet ovat erittäin vaihtelevat: toiset etsivät avoimia työ- ja koulutusmahdollisuuksia sekä itsenäistä hakemuksen tekoa, toiset opettelevat tietokoneen käytön perusteita ja internetin periaatteita. Tavoitteena on tukea itsenäistä työn- ja tiedonhakuja, vaikka se monelle on edelleen vaikeaa.

Koko harjoittelun ajan osallistujat joutuvat ottamaan kantaa jatkotavoitteisiinsa ja -suunnitelmiinsa. Ohjausta tehdään sekä yksilö- että ryhmäpohjaisena. Heidän kanssaan käydään läpi työmarkkinoiden vaatimuksia ja toimintaa sekä millä tavalla ja mistä niistä saa tietoa. Heitä valmennetaan tuleviin työ- ja kurssihaastatteluihin, jotta he eivät jatkuvasti karsiutuisi jatkopoluilta tietämättömyyden ja osaamattomuuden vuoksi. Osallistujien kanssa tehdään ja päivitetään myös vaadittavia työnhakuasiakirjoja tarpeen ja asiakkaan mukaan. Muita osa-alueita ovat mm. omaan työkuuntoon ja jaksamiseen liittyvät perusasiat.

Toimenpiteen aikana etsitään soveltuvaa jatkopaikkaa ohjelman jälkeiselle ajalle. Tämä pyritään toteuttamaan mahdollisimman nopeasti jakson päätyttyä, viimeistään kuitenkin 3 kk:n kuluessa.

Vuoden 2008 ja 2009 kokemukset ja tulokset ovat vahvistaneet uskoa siihen, että yhdistys voi saada harjoittelultaan hyviä tuloksia, jos jatko-ohjaukseen pystytään panostamaan. Verrattuna aikaisempaan tilanteeseen Yhdessä-yhdistyksessä on yksi työntekijä enemmän ja ohjautumistulokset ovat monin verroin paremmat. Tähän mennessä harjoitteluohjelman loppuun suorittaneista noin 50 henkilöstä suuri osa on jatkanut toimenpiteen jälkeen muualla tai sellainen on sovittu alkavaksi. Harjoitteluohjelman tehostettu malli on tarkoitus olla myös hankkeen näkyvin anti hankkeen päättyessä toteuttavalle yhdistykselle.

Avoin ohjaus:

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Avoimeen ohjaukseen osallistumiselle ei ole vastaavia sukupuoleen liittyviä rajoitteita kuin harjoitteluohjelmassa. Reunaehdot tulevat hankkeen ja rahoituksen yleisistä määräyksistä. Osallistumiselle on hankkeen puolelta asetettu samat periaatteet kuin harjoitteluohjelmassakin eli halukkuus päästä eteenpäin kohti omia tavoitteita. Tavoitteiden pitää kuitenkin liittyä kiinteästi työelämään ja työllistymiseen.

Periaatteet ovat siis samat kuin harjoitteluohjelmassakin. Erona on, että osallistujat eivät pääsääntöisesti ole harjoittelusuhteessa hankkeeseen. Poikkeuksen muodostavat ne henkilöt, jotka ovat mukana sellaisessa toiminnassa, jolla mahdollistetaan harjoitteluohjelman toteutuminen. Näitä ovat esimerkiksi kieliavustajat ja atk-ohjaajat. Tähän ryhmään kuuluvat myös palkkatuella yhdistyksessä olevat henkilöt, jotka toimivat samalla myös harjoitteluohjelmaan osallistuvien apuohjaajina tilanteen ja taitojensa mukaan. Tulevaisuutta ja uutta palkkatukea koskevaa lakia ajatellen hankkeen toiminta ei kuitenkaan vaarannu, jos palkkatukityöllistäminen ei ole enää mahdollista.

Avoin ohjaus pitää sisällään samanlaista ohjausta ja rakenteiden opastamista kuin mitä harjoitteluohjelmassakin. Osa asiakkaista on mukana myös yhdistyksen omassa, muualta rahoitettavassa avoimessa toiminnassa, kuten atk- ja suomen opetuksessa. Ohjaus on pääosin yksilöpohjaista, mutta heidän kanssaan on toteutettu pienimuotoista ryhmätoimintaa. Tulevaisuudessa on tarkoitus mm. kokeilla avointa hygieniapassin valmennusryhmää. Tämä on noussut esiin varsinkin miespuolisten asiakkaiden kohdalla. He eivät pääse osallistumaan harjoitteluryhmän toimintaan ja opetukseen, mutta he hyötyvät alan opetuksesta avoimen ohjauksen yhteydessä todennäköisesti melko paljon. Ajatuksena on jatkaa kokeiluja toiminnan kehittämiseksi ja tulosten parantamiseksi myös vuonna 2010.

Tulokset avoimessa ohjauksessa vuodelta 2008 ja 2009 ovat moninaiset. Tulosten kehitys ja muutos riippuu monesta tekijästä, mutta tärkeää on, että ihmiset kokevat saavansa tarvitsemaansa apua. Palaute on usein ollut sen kaltaista, että hankkeesta saatua apua – konkreettista tukea ja ajan käyttöä ihmisten hyväksi, pitäisi olla tarjolla esimerkiksi te-toimistosta. Työhallinnossa toteutettavaan tukeen ja ohjaukseen verrattuna hanke pystyy kuitenkin toimimaan lähempänä asiakasta ja työmarkkinoita sekä vastaamaan nopeammin muutokseen. Vuoden 2010 aikana avoimesta ohjauksesta pyritään luomaan myös soveltuva kokonaisuus ja toimintaprosessi yhdistyksen käyttöön tulevaisuutta ajatellen.

Ohjautuminen hankkeeseen:

Työllisyyspoliittinen avustus

Dana 1.1.2008-31.12.2010

8

Hankkeen asiakkaat tulevat pääosin Lausteen ja Varissuon alueelta. Yhdessä-yhdistyksellä on hyvät kontaktit alueen maahanmuuttajayhteisöihin ja yksilöihin. Näin ollen voi todeta, että yleensä ensimmäinen kontakti hankkeeseen syntyy suoraan ilman työvoimahallintoa. Hankkeessa tehdään aktiivista tiedotusta näiden yhteisöjen ja alueiden suuntaan. Kaikkien asiakkaiden kohdalla ollaan yhteydessä myös heidän te-toimistoihinsa hyvissä ajoin, jotta saavutetaan sekä tekniset että laadulliset varmistukset hankkeeseen osallistumisesta ja mahdollisten toimenpiteiden suorittamisesta ja niiden tarkoituksenmukaisuudesta.

Hankkeen kahden ensimmäisen vuoden aikana on tehty paljon työtä ohjautuvuuden parantamiseksi myös te-toimistojen näkökulmasta. Tätä prosessia jatketaan edelleen, jotta voidaan taata yhteistyökumppaneiden tarpeet myös tältä näkökannalta.

Turun te-toimiston kanssa yhteistyö keskittyy yksilönäkökulman ja henkilökohtaisen valinnan ohella myös laajempiin ryhmiin. Tämä on luonnollista, koska te-toimiston asiakaskunnassa on melko paljon hankkeeseen soveltuvia asiakkaita. Samalla tavoitellaan myös ryhmädynamiikan kehittämistä ja testaamista. Suunnitelmissa on myös luoda erillisiä ohjautumisen muotoja, kuten pitkään maassa olleiden suomen kielen koulutuksen päättävien asiakkaiden jatko-ohjautumisen kehittäminen, myös välityömarkkinoiden kehittämisen näkökulmasta. Tarkoituksena on edelleen parantaa yhteistyötä kouluttajien ja te-toimiston kanssa, jotta koulutuksen päättävät asiakkaat löytäisivät sopivia jatkomahdollisuuksia ylläpitämään ja kehittämään työelämävalmiuksiaan.

Palvelukeskuksen kanssa ohjautuminen on usein yksilöllisempää, johtuen asiakasmäärän rajallisuudesta. Lisäksi palvelukeskuksen asiakkaista on kertynyt paljon enemmän yksilökohtaista tietoa eri elämän alueista, joten heidän kohdalla on mahdollista tehdä tarkempia suunnitelmia toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuudesta. Lisäksi palvelukeskuksen asiakkaat ovat usein passiivisempia ottamaan itse suoraan yhteyttä hankkeeseen, joten aloite tulee usein työhallinnon piiristä.

Erot näkyvät hyvin asiakassuhteissa, kun niitä tarkastellaan lukumääräisesti. Te-toimiston asiakkaina vuoden 2009 osallistujista on noin 85%, kun palvelukeskuksen osuus on vajaat 15%. Tulevaisuutta ajatellen suhdeluvussa tuskin tulee olemaan suuria muutoksia, vaikka palvelukeskuksen asiakasosuus onkin kasvanut jonkin verran kahden vuoden aikana. Tosin palvelukeskus hyötyy hankkeesta myös niin, että hyvillä ja oikein ajoitetuilla toimenpiteillä voidaan estää yksilöiden päätymistä heidän asiakkaakseen.

Jälkiseuranta:

Kaikille osallistujille pyritään löytämään järkevä jatkomahdollisuus muualta hankkeeseen osallistumisen päättyessä. Tämä prosessi aloitetaan jo heti, kun asiakas aloittaa hankkeessa. Numeeristen tavoitteiden puolesta

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

noin 65% harjoitteluohjelman ja 40% avoimen ohjauksen osallistujista pitäisi saada 3kk:n sisällä jatkototeutus suunnitelmalleen. Suurimpana esteenä molemmissa ryhmissä on mahdollisen työmarkkinatilanteen muutoksen lisäksi se, että monet asiakkaat eivät jaksa pitkäjänteisesti odottaa sopivia mahdollisuuksia. Lisäksi kohderyhmän sairauspoissaolot tekevät jälkiseurannasta haasteellisen. Yhteyden säilyttämiseen asiakkaaseen on panostettu vuoden 2009 aikana erityisesti juuri näistä syistä, mutta tuloksissa se ei vielä suoraan näy.

Käytännössä jatkomahdollisuudet etsitään yhdessä asiakkaiden kanssa. Hankkeen työntekijät menevät heidän kanssaan yhdessä tapaamaan työnantajia ja tutustumaan eri mahdollisuuksiin. Näin varmistetaan osaltaan tulosten toteutuminen. Jatkomahdollisuuden löytyessä ei sen aloittamiseksi tarvitse odottaa harjoitteluohjelman päättymistä, vaan se voidaan toteuttaa nopeammallakin aikataululla tilanteen mukaan. Hallittu nopea ohjautuminen on yleensä kaikkien osapuolten etu. Siksi koko harjoitteluohjelman mallia on lähdetty muokkaamaan vanhasta pitkään yhdistyksessä tapahtuvasta kohti avoimia työmarkkinoita vieväksi.

Vuodelle 2009 suunniteltiin toteutumisen kanssa kokeiltavaksi mallia, jolla olisi ohjattu harjoitteluohjelmassa mukana olevia soveltuvia osallistujia tehokkaammin kaupungin palvelukseen palkkatuella. Tämä on jäänyt käytännön syistä (tukirahojen puute) toteutumatta, mutta mahdollisuuksien mukaan sitä pyritään jatkamaan 2010. Muuten hyvistä, mutta avoimille työmarkkinoille huonosti sijoittuvista työntekijöistä voisi saada harjoitteluohjelman aikana paljon lisätietoa ja tätä voisi käyttää hyväkseen palkkatuen rekrytointiprosessissa. Samalla voitaisiin osaltaan ehkäistä välillä pitkiäkin odotusaikoja, asiaa voitaisiin viedä riittävän aikaisin eteenpäin.

Hankkeessa tehtävä muu kohderyhmään liittyvä työ

Hankkeessa selvitetään kohderyhmän kannalta keskeisiä työnantajia ja luodaan näihin yhteistyöverkoston. Samalla kartoitetaan yhdessä alueen toisten työllisyyspoliittisella avustuksella toimivien toimijoiden kanssa mahdollisuuksia laajamittaisempaan yhteistyöhön Fyryra-hankkeen johdolla. Tämä työ on jo aloitettu vuoden 2008 aikana, mutta varsinainen liikkeellelähtö on toteutunut vuonna 2009. Muutenkin välityömarkkinoiden toiminnan ja toimijoiden tunteminen sekä oma aktiivinen toiminta välityömarkkinoilla parantaa mahdollisuuksia ohjata asiakkaita. Yhteistyöllä alueen kouluttajien kanssa pyritään parantamaan ohjautuvuutta ja tuomaan omaa toimintaa paremmin tunnetuksi eri sektoreilla. Tällä toiminnalla parannetaan myös asiakkaiden sijoittumista ammatilliseen koulutukseen, kun opiskelijavalinnassa mukana olevat opettajat tuntevat toimintaa ja sen periaatteita entistä paremmin.

Hankkeen henkilöstö ja yhteistyötahot

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Hankkeessa toimii 2 ohjaajaa, joiden työnkuvaan kuuluu henkilökohtainen ohjaus ja pienryhmäohjaus, jalkautuminen asiakkaan kanssa työpaikkakäynneille sekä harjoitteluohjelmasta vastaaminen. Ohjaajat tekevät myös laajempaa verkosto- ja selvitystyötä. Ohjaajien mukana toimii erikielisiä kieliavustajia (osin hankkeen varoilla, osin harjoittelijoita).

Hanke tekee tiivistä yhteistyötä perhekeskuksen muiden toimintojen ja henkilöstön kanssa sekä eri maahanmuuttajayhdistysten kanssa. Asiakkaan tilannetta ja osaamista kartoittaessa hankkeen ohjaaja tekee tiimityötä perhekeskuksen muun henkilöstön kanssa (toiminnanohjaajat sekä osa-aikaisesti mm. suomen opettaja ja asiakkaan omakielisiä opettajia). Perhekeskuksessa toimivien yhdistysten kautta saadaan mm. tiedotettua toiminnasta tehokkaasti.

Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Varsinais-Suomen alueella olevat te-toimistot ja palvelukeskus, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä asiakkaan työllistymispolun selvittämisessä sekä polun etenemisen seurannassa. Toimistojen osoittamien yhteyshenkilöiden kanssa neuvotellaan myös hankkeen palveluiden tuloksellisuudesta ja kehittämistarpeista. Turussa ja sen lähikunnissa toimivat, työvoimapolitiittista koulutusta järjestävät oppilaitokset ovat niin ikään tärkeitä yhteistyökumppaneita. Heidän koulutustarjontaansa tutustutaan säännöllisesti ja asiakkaita ohjataan niiden pariin. Oppilaitokset toimivat myös asiakasohjautuvuuden näkökulmasta lähettävänä tahona.

Työnantajia pyritään saamaan niin tiiviiksi yhteistyökumppaneiksi kuin mahdollista. Erityisesti keskitytään palvelualojen työnantajiin, sillä kokemuksen mukaan palveluala on maahanmuuttajataustaisten henkilöiden suurin työllistäjä. Yhteistyöverkoston avulla voidaan parantaa asiakkaan työllistymistä ja työelämäkontakteja. Hanke tekee yhteistyötä myös muiden Turussa toimivien maahanmuuttajahankkeiden kanssa ja sen työntekijät voivat toimia asiantuntijoina erilaisissa yhteyksissä.

Seuranta ja arviointi

Hankkeelle on luotu ohjausryhmä, johon on kutsuttu sidos- ja kohderyhmien edustajia. Ohjausryhmä seuraa, tukee ja ohjaa hankkeen toimintaa. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta pyydetään palautetta sekä arvioita hankkeen toimivuudesta, kehittämistarpeista ja vaikuttavuudesta. Projektin henkilöstö tekee itsearviointia hankkeen aikana. Hanke tekee yhteistyötä oppilaitosten kanssa mahdollisen ulkopuolisen arvioinnin järjestämiseksi esim. opinnäytetyönä. Tämä tuskin toteutuu kovin laajamittaisesti. Hankkeesta toimitetaan rahoittajien edellyttämät väli- ja loppuraportit. Lisäksi pyritään luomaan yksinkertainen laatutyökalu sekä hankkeen työntekijöiden käyttöön oman työn arviointiin sekä tuottamaan lisätietoa hankkeen yhteistyökumppaneille ja rahoittajille.

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Hanke ei ole osa työhallinnon aiesopimusta tai kumppanuushanketta.

11

Työllisyyspoliittinen avustus Dana 1.1.2008-31.12.2010

Organisaatio, johon Dana-hanke sijoittuu

YHDESSÄ-yhdistys ry. ylläpitää ja hallinnoi:

12

PERHEKESKUS VERA

I Vera-toiminta: yhteisötoiminta

(RAY ja muut rahoituslähteet, kaupunki, OPH jne.)

- kurssit, kerhot ja harrasteet (atk- ja ompeluhuone, kieliopinnot jne.)
- kulttuurihankkeet
- tuki maahanmuuttajayhteisöille, yhteisöyhteistyö

II Dana-hanke

(työllisyyspoliittinen avustus, Turun kaupunki)

- harjoitteluohjelma
- matalan kynnyksen ohjaus- ja tukitoiminta
- työntajaverkostot, alan kartoitus- ja selvitystyö